

Perusopetusta täydentävän saamen kielen hyvän osaamisen kuvaus 9. vuosiluokan päättyessä ja sitä täydentävä tukimateriaali

Opetuksen tavoite	Sisältö- alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	TUKIMATERIAALI: Hyvän osaamisen alle jäävä osaaminen	Hyvän osaamisen kuvaus	TUKIMATERIAALI: Hyvän osaamisen ylittävä osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen					
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1	Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	Oppilas osaa toimia tutuissa vuorovaikutustilanteissa ja osaa ohjatusti arvioida toimintaansa niissä.	Oppilas osaa toimia monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy arvioimaan toimintaansa niissä.	Oppilas osaa toimia sujuvasti monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa ja osaa monipuolisesti arvioida toimintaansa niissä.
Tekstien tulkitseminen					
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan sekä kartuttamaan sana- ja käsitevarantoaan	S2	Sana- ja käsitevaranto	Oppilas lukee jonkin verran ja hallitsee keskeisen sana- ja käsitevarannon.	Oppilas on monipuolistanut lukuharrastustaan. Oppilas hallitsee kohtuullisen sana- ja käsitevarannon.	Oppilas lukee aktiivisesti ja hallitsee monipuolisen sana- ja käsitevarannon.
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	S2	Erittelevä ja kriittinen lukutaito	Oppilas osaa lukea tekstejä tutuista aiheista käyttäen joitakin lukutapoja. Oppilas ymmärtää sisällön ydinasiat.	Oppilas osaa lukea tekstejä käyttäen joitakin lukutapoja sekä ymmärtää sisällön ydinasiat, mielipiteet perusteluineen ja pystyy tekemään jossakin määrin havaintoja kielen ja kuvien keinoista teksteissä.	Oppilas osaa lukea tekstejä sujuvasti ja vaihtaa lukutapaa tarkoituksen mukaan. Oppilas ymmärtää tekstien sisällön ja osaa eritellä mielipiteitä perusteluineen. Oppilas tekee monipuolisia havaintoja kielen ja kuvien keinoista teksteissä.
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	S2	Taito hyödyntää tekstejä ja lukutaitoa	Oppilas osaa käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi ja elämysten saamiseksi. Oppilas osaa keskustella teksteistä kysyen ja pohtien.	Oppilas osaa käyttää erilaisia tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi ja elämysten saamiseksi. Oppilas osaa keskustella erilaisista teksteistä	Oppilas osaa käyttää monipuolisesti erilaisia tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi ja elämysten saamiseksi. Oppilas osaa keskustella erilaisista teksteistä

				kysyen, tiivistäen, kommentoiden ja pohtien.	vaihtelevissa viestintäympäristöissä kysyen, tiivistäen, kommentoiden, tulkiten, arvioiden ja pohtien.
Tekstien tuottaminen					
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumistaan kirjoittamiseen	S3	Tekstien tuottaminen ja ilmaisu	Oppilas osaa tuottaa saamenkielistä tekstiä ja käyttää siinä erilaisia ilmaisuja.	Oppilas osaa tuottaa saamenkielistä tekstiä käyttäen monipuolisia ilmaisuja.	Oppilas osaa tuottaa saamenkielistä tekstiä käyttäen monipuolisia tilanteeseen sopivia ilmaisuja.
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa	S3	Sujuva ja monipuolinen kirjoittamisen taito	Oppilas osaa kirjoittaa käsin ja on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja.	Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi käsin ja hän on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja.	Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi käsin ja hän on omaksunut monipuolisesti näppäintaitoja.
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	S3	Taito tuottaa eri tekstilajeja edustavia tekstejä	Oppilas osaa laatia mallin mukaan kertovia, kuvaavia, kantaa ottavia, pohtivia ja ohjaavia tekstejä siten, että tekstiä voi ymmärtää.	Oppilas pystyy laatimaan ohjatusti kertovia, kuvaavia, kantaa ottavia, pohtivia ja ohjaavia tekstejä siten, että tekstiä on helppo ymmärtää.	Oppilas osaa laatia itsenäisesti kertovia, kuvaavia, kantaa ottavia, pohtivia ja ohjaavia tekstejä ja käyttää niille tyypillisiä ilmaisutapoja.
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen					
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä saamen kielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4	Kulttuuritietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla saamen kielen merkitystä ja asemaa muiden kielten joukossa. Oppilas osaa ohjatusti hyödyntää erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.	Oppilas osaa kuvailla kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä saamen kielen merkitystä ja saamen kielen asemaa muiden kielten joukossa. Oppilas osaa hyödyntää erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.	Oppilas osaa kuvailla monipuolisesti kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä saamen kielen merkitystä ja saamen kielen asemaa muiden kielten joukossa. Oppilas osaa itsenäisesti hyödyntää erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa.

T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa	S4	Kielitietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa antaa joitakin esimerkkejä puhutun ja kirjoitetun kielen eroista. Oppilas harjoittelee tunnistamaan kielen tilanteista käyttöä.	Oppilas tunnistaa kielen eri rekistereitä, puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen tilanteista käyttöä.	Oppilas tunnistaa monipuolisesti kielen eri rekistereitä, puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen tilanteista käyttöä.
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan saamen kielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä	S4	Keskeisten rakenteiden tuntemus ja käyttö	Oppilas tuntee saamen kielen keskeisiä rakenteita ja käyttää niitä mallin mukaan.	Oppilas tuntee saamen kielen keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä.	Oppilas hallitsee saamen kielen keskeiset rakenteet ja osaa käyttää niitä monipuolisesti.
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena					
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää saamen kieltä tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5	Monipuolinen saamen kielen käyttö	Oppilas osaa käyttää ohjatusti saamen kieltä tukena opiskelussa ja tiedonhaussa.	Oppilas osaa käyttää saamen kieltä tukena opiskelussa ja tiedonhaussa.	Oppilas osaa käyttää monipuolisesti ja itsenäisesti saamen kieltä tukena opiskelussa ja tiedonhaussa.